

MAGYAR ÁLTALÁNOS SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI FELTÉTELEK

A Közlekedési Közlöny 1990. Évi 46. Számában megjelent szöveg egységes szerkezetbe foglalva a Magyar Szállítványozók Szövetsége Közgyűlése által 2000. május 23.-án és 2002. május 29.-én jóváhagyott változtatásokkal egybeszerkesztett változat.

1. §

Alkalmazási terület

1. E szállítványozási feltételeket kell alkalmazni mindazokra a szerződésekre, amelyek a megbízó és szállítványozó között jönnek létre, és a magyar jog szerint szállítványozásnak minősülnek.
2. Ha a szállítványozó kombinált fuvarokmányt bocsát ki (MTO/CTO), úgy ezen feltételek nem alkalmazhatók.

2. §

Szállítványozási szerződés

1. A szállítványozó a szállítványozási szerződésben arra vállal kötelezettséget, hogy a megbízásban szereplő fuvarozási és egyéb szerződéseket a saját nevében a megbízó javára megkötí, és a megbízással összefüggésben kiegészítő tevékenységet is végez.
2. E feltételeket kell alkalmazni akkor is, ha a szállítványozó a fuvarozási/egyéb szerződéseket megbízója nevében köti meg, vagy ha az áru átvételére kap megbízást.
3. A szállítványozó ajánlata csak azonnali elfogadás esetén érvényes, kivéve, ha az ajánlatban az ajánlati kötöttség határideje meg van határozva. Ez esetben a megbízásnak a szállítványozóhoz a határidő utolsó napján meg kell érkeznie.
4. A megbízást írásban kell adni; a telefonon, szóban adott megbízást a megbízó haladéktalanul írásban megerősíteni köteles. Ennek elmulasztásából eredő bármely következményért a megbízó felel.
5. A megbízásnak a szállítványozási szerződéshez szükséges adatokat pontosan kell tartalmaznia. hiányos vagy pontatlan megbízásból fakadó következmények a megbízót terhelik.
6. A szállítványozó nem köteles a megbízó által közölt adatok valóságát ellenőrizni.
7. Nem jön létre a szállítványozási szerződés, ha a szállítványozó a megbízó ajánlatára nem tesz a megbízással azonos tartalmú elfogadó nyilatkozatot. Ha a megbízás nem elegendően részletes, ill. pontatlan, úgy a jogviszony a javított/kiegészített megbízás kézhezvételétől keletkezik.
8. A megbízónak olyan utasítása, amely szerint a küldeményt harmadik személy rendelkezésére kell tartani, már nem vonható vissza akkor, ha a küldeménnyel kapcsolatban a harmadik személyt a rendelkezési jog már megilleti.

3. §

A megbízás teljesítése

1. A szállítványozó a megbízás teljesítése során a gondos kereskedőtől elvárható magatartást köteles tanúsítani, s mindenekelőtt a megbízó érdekeit kell képviselnie.
2. A megbízó utasításait köteles követni a szállítványozó, azok szakszerűtlenségére azonban a megbízó figyelmét fel kell hívnia. A célszerűtlen, szakszerűtlen és késedelmesen adott utasítások következményeit a megbízó viseli.

3. A szállítványozó köteles a megbízót tájékoztatni minden olyan körülményről, amely a megbízás teljesítését akadályozza, vagy annak bármiféle módosítását teszi szükségessé.
4. Ha a megbízó a megbízást visszavonja, és a szállítványozó a megbízás teljesítése érdekében már intézkedéseket tett, úgy az ebből fakadó károkat és költségeket, valamint a szállítványozási díjat a megbízó tartozik megtéríteni.
5. Amennyiben olyan körülmények következnek be, amelyek a szállítványozó kötelezettségeinek teljesítését részben vagy egészben lehetetlenné teszik, úgy a szállítványozó jogosult elállni, és költségeit, valamint arányos díját követelni.
6. Ha a megbízó az eredeti megbízást úgy módosítja, hogy az teljesíthetetlenné válik, a szállítványozó a szerződés teljesítésétől elállhat, és követelheti felmerült költségeinek megtérítését, valamint díjazását.
7. Ha a szállítványozó kért, de nem kapott utasítást a szükséges időn belül a megbízótól, úgy a szállítványozó saját belátása szerint jogosult intézkedni. Az intézkedés során a szállítványozó a megbízó kárának enyhítését és az ésszerűségi szempontokat köteles figyelembe venni.
8. A megbízó kifejezett tiltása hiányában a szállítványozó jogosult a küldeményt gyűjtőforgalomban továbbítani.
9. A szállítványozó csak a szállítványozással közvetlenül összefüggő hatósági rendelkezéseket köteles ismerni és betartani. Minden egyéb hatósági rendelkezés betartásáért a szállítványozó nem felel.
10. A szállítványozó vállalkozhat arra is, hogy a megbízást maga teljesíti (fővállalkozási díjban állapodik meg), ill. alvállalkozókat is igénybe vehet.
11. A szállítványozó kifejezett nyilatkozata hiányában nem garantálja, hogy a küldeményt meghatározott napon/járattal továbbítja.
12. A szállítványozó a megbízó kérésére átvételi elismervényt bocsát ki.
13. A szállítványozó szükség szerint gondoskodik a küldemény feladás előtti, kiszolgáltatás előtti és átmenő raktározásáról. A raktározás a szállítványozó saját tulajdonában álló, általa üzemeltetett vagy általa esetenként igénybe vett idegen raktárban történhet. A megbízó a küldeményt előzetes értesítés mellett, a szokásos üzemi időben, a szállítványozó üzemének zavarása nélkül, saját költségére és a szállítványozó kíséretében megtekintheti. A megbízó vagy megbízottja szükség szerint mintát vehet, vagy más cselekményt végezhet az áruval, ha abban a szállítványozóval előzetesen megállapodik. A mintavétellel és más cselekményekkel összefüggő költségek a megbízót terhelik. A megbízó felel azokért a károkért, amelyeket az áru megtekintésével, a mintavétellel vagy más cselekményekkel összefüggésben a szállítványozónak vagy harmadik személynek okoz. Ha a megbízó azt állítja, hogy a megtekintett küldemény hiányzik, hiányos vagy sérült, úgy jegyzőkönyv felvételét kérheti, amelyet a szállítványozó nem tagadhat meg. Ha a megbízó a küldemény hiánya, hiányossága vagy sérülése miatt szakértőt kíván igénybe venni, úgy ahhoz a szállítványozó hozzájárul, az ezzel kapcsolatos költségeket azonban a megbízónak kell fizetnie.

4. §

A küldemény átadása a szállítványozónak

1. Amikor a megbízó a küldeményt a szállítványozónak/megbízottjának átadja, a szállítványozó jogosult, de nem köteles - a küldemény darabszámának kivételével - a küldemény tényleges adatait megállapítani.

2. Amennyiben az ellenőrzött adatok a megbízás adataitól oly mértékben eltérnek, hogy más elszámolási kondíciók kialakítása szükséges, úgy a szállítványozó a megbízót e körülményről haladéktalanul értesíti azzal, hogy az ajánlat/megbízás és a ténylegesen átadott küldemény adatai egymásnak nem felelnek meg. Minden e körülményből fakadó következmény (késelem, díjszint, költségek stb.) a megbízót terhelik.

3. Ha a küldemény adatai bármely okból javításra szorulnak, úgy e tény a szállítványozó a megbízóval közli, és szükség esetén utasítást kér.

4. A szállítványozó a küldeményt csomagolni, kötegelni, a csomagolást javítani nem köteles, kivéve a halasztást nem tűrő kárelhárítás esetét. Ilyen esetekben a megbízó köteles az ebből eredő költségeket megtéríteni.

5. §

Veszélyes, különleges kezelést igénylő küldemények

1. Más küldeményekre, egyéb javakra és személyekre veszélyes küldeményeket vagy olyanokat, amelyek gyors romlásnak vannak kitéve, ill. egyébként érzékenyek, csak a szállítványozóval történt előzetes írásbeli megállapodás alapján lehet a szállítványozónak/megbízottjának átadni és annak veszélyes jellegét az okmányon és a küldeményeken fel kell tüntetni.

2. A megbízó/megbízottja az egyes fuvarozási módok veszélyes áruk fuvarozására vonatkozó szabályzatban foglalt árubesorolás megjelölésével a küldemény veszélyes/különleges tulajdonságairól aláírt nyilatkozatot köteles előzetesen átadni a szállítványozónak. Ennek elmulasztásából fakadó minden kárért a megbízó felel.

3. Ha a megbízó a küldemény veszélyes természetére vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, a szállítványozó jogosult minden olyan intézkedést megtenni, amely a küldemények természetéből fakadó veszélyek elhárításához szükséges. Ennek költségeit a megbízó köteles a szállítványozónak megtéríteni.

6. §

Szállítványozásbiztosítás

1. A szállítványozó a küldeményt csak a megbízó írásbeli utasítására és költségére biztosítja a megbízó által megjelölt biztosítási feltételek szerint, a megbízásban megjelölt adatok alapján.

2. A küldemény értékének közlése önmagában nem minősül biztosításra szóló megbízásnak.

7. §

Fizetés

1. A megbízó köteles a szállítványozónak átvételi díjtételes forma esetén a szállítványozási díjat, bizományosi elszámolási forma esetén a felmerült költségeket és a szállítványozási jutalékot megfizetni.

2. A szállítványozó számlái egyéb megállapodás hiányában a kézhezvétel után azonnal esedékesek, a fizetési késelem külön felszólítás vagy egyéb feltétel nélkül azonnal beáll. A késedelmi kamat a hatályos magyar jogszabályok szerint számolandó el.

3. A szállítványozó jogosult előleget kérni, a megbízóval fizetés tekintetében külön megállapodást kötni, ill. költségeit és díjat belföldi megbízótól azonnali inkasszóval beszedni.

4. Ha a megbízó a szállítványozási megbízásban harmadik személy fizetését ígéri a szállítványozási szerződés teljesítéséért, a szállítványozó e feltételt visszautasíthatja, ill. e harmadik személy nem fizetése esetén a megbízó tartozik a szállítványozó követeléseit - kamatokkal együtt - kielégíteni.

5. A szállítványozó követeléseivel szemben a megbízó és a megbízó által megjelölt harmadik személy beszámítással, visszatartással nem élhet.

6. Ha a megbízó az esedékes díjak megfizetését akár egyetlen alkalommal is elmulasztja, úgy a szállítványozó saját belátása szerinti biztosítékot kérhet. Ha a megbízó a kívánt biztosítékot a szállítványozó által megjelölt határidőn belül nem szolgáltatja, úgy a szállítványozó a szállítványozási szerződést felmondhatja. A szállítványozó különösen abban az esetben jogosult biztosítékot kérni, ha a megbízó vele szemben más esetekben is bármely jogcímen késedelembe esett, vagy ha az áru a várható költségeket sem fedezi. Az áru értékét illetően a szállítványozó a megbízó által közölt értékekből indul ki, ha az áru értékét közölték, mindazonáltal a szállítványozó jogosult az áru piaci értékét szakértővel megvizsgáltatni és megállapíttatni. Ha az áru ily módon megállapított piaci értéke kevesebb, mint a közölt áruérték, a szállítványozó a biztosíték tekintetében ezen kevesebb értékből jogosult kiindulni.

8. §

Zálogjog, visszatartási jog

1. A szállítványozónak zálogjoga van mindazon dolgok és egyéb értékek felett, amelyek a birtokában vannak, ill. amelyekről okmányok útján rendelkezhet mindazon követelések erejéig, amelyek az adott szállítványozási megbízásból erednek, függetlenül attól, hogy azok esedékesek-e vagy sem.

2. A zálogjog/visszatartási jog kiterjed olyan dolgokra/értékekre is, amelyek az adott szállítványozási megbízással nincsenek ugyan kapcsolatban, de a megbízó pénzügyi helyzete a szállítványozó követelésének teljesítését veszélyezteti, ill. ha az adós tartozását tartósan nem rendezi.

3. A szállítványozó zálogjogát kereskedelmi úton, bírósági eljárás nélkül érvényesítheti.

9. §

A szállítványozó felelőssége

1. A szállítványozó felel szerződésszegéssel okozott kárért, feltéve, hogy vétkezen járt el. A szállítványozó nem felel azokért a károkért, amelyeket az általa igénybe vett fuvarozók, raktározók, rakodók, közvetett szállítványozók vagy egyéb szolgáltatásokat nyújtó személyek okoznak, kivéve, ha a szállítványozó ezek kiválasztásánál nem a szállítványozótól elvárható gondossággal járt el.

2. A felek megállapodhatnak abban, hogy a szállítványozó a fent megnevezett személyekkel szembeni kártérítési igényeket a megbízó számlájára és veszélyére perben vagy peren kívül érvényesíti. A szállítványozót az eljárás sikerétől függetlenül ezért a tevékenységért a felek által megállapodott díj illeti meg.

3. Ha a szállítványozó felelőssége megállapítható, és az igényjogosult belföldi székhelyű személy, felelősségére a Polgári Törvénykönyv rendelkezései az irányadóak. Ha a szállítványozó felelőssége megállapítható, és az igényjogosult külföldi székhelyű személy, felelőssége olyan mértékben korlátozott, amilyen mértékben az igényjogosult országában a szállítványozási szerződésre vonatkozó szabályok felelősségét korlátozzák.

4.1. A szállítványozó a küldeményben bekövetkezett kárért fuvarozóként felel, ha

- a) a küldeményt maga fuvarozta,
- b) gyűjtőforgalomban továbbította és a kár ennek következtében állt elő,
- c) a küldeményben bekövetkezett kár szállítványozási tevékenysége körében keletkezett,

4.2. Ha a szállítványozó fuvarozóként felel, felelősségére a ténylegesen alkalmazott fuvarozási mód szabályai és az általános szabályok alkalmazandók.

4.3. Ha nem állapítható meg, hogy a kár melyik fuvarozási mód tartama alatt keletkezett, úgy a felelősség mértéke az összetett fuvarozásban alkalmazott fuvarozási módok szabályai közül az, amely a megbízóra nézve a legelőnyösebb.

4.4. Ha a szállítványozó fuvarozói felelőssége megállapítható és az igényjogosult külföldi székhelyű személy, felelőssége olyan mértékben korlátozott, amilyen mértékben az igényjogosult országában az adott jogügyletre vonatkozó szabályok, a fuvarozó felelősségét korlátozzák.

5.1. A szállítványozó akkor is fuvarozóként felel, ha ezt a felelősséget kifejezetten és írásban elvállalta. Ez esetben az alant következő kiegészítő szabályok is alkalmazandók.

5.2. Ha a szállítványozó a fuvarozói felelősséget kifejezetten és írásban elvállalta, késedelmes átvétel vagy kiszolgáltatás esetén óránként meghatározott kötbért tartozik fizetni, amelynek mindenkor alkalmazandó összegét a Magyar Szállítványozói és Logisztikai Szolgáltatók Szövetsége teszi közzé.* A megbízó a kötbért meghaladó kárának megtérítését csak akkor követelheti, ha a határidőben történő kiszolgáltatáshoz fűződő érdekét közölte és a szállítványozó a határidő megtartását a kiszolgáltatási érdek ismeretében vállalta, továbbá, ha a megbízó bizonyítja, hogy a késedelem okát nem a szállítványozó tevékenységi körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő.

5.3. A szállítványozó írásban, külön díj ellenében, elvállalhatja továbbá azt is, hogy a megbízónak megtéríti azon bizonyított károkat is, amelyeket a megbízó - a szállítványozási (fuvarozási) szerződés késedelmes teljesítése miatt - harmadik személyeknek okozott. A szállítványozó ezen pont szerinti kötelezettsége nem a tényleges felelősségen alapul, hanem üzleti szolgáltatásnak minősül.

5.3.1. Ilyen igény esetén a megbízásban közölni kell a várható kárfajtákat, azok várható (becsült) összegét, és csatolni kell azokat az okmányokat, amelyek azt igazolják, hogy a megbízó az esetleges kárral harmadik személyeknek tartozik. Az esetleges kár bekövetkezte után azokat az okmányokat is csatolni kell, amelyek azt igazolják, hogy a megbízó a károkat megfizette.

5.3.2. Nem téríti meg a szállítványozó azt a kárt, amely ellenállhatatlan erőre, természeti katasztrófára, hatósági intézkedésekre, sztrájkra, a szállítványozó vagy közreműködője által meg nem akadályozható körülményre vagy más, nem a normális szállítványozási/fuvarozási ügymenetre vezethető vissza.

5.3.3. A szállítványozó a kár megtérítését ahhoz a feltételhez kötheti, hogy a megbízó, - szükség szerint -, a szállítványozóra ruházza mindazokat a jogokat, amelyek a megbízót más személyekkel szemben, a kárral összefüggésben megilletik, és az ehhez szükséges a kárt tényben és jogban megalapozó okmányokat a szállítványozónak átadja. A károk megtérítése a szállítványozó döntésétől függ, ha az akár tényben, akár jogban csak valószínűsíthető. Ha a megbízó a kárt a szállítványozó előzetes beleegyezése nélkül fizette volna ki, úgy ez a szállítványozót nem köti.

10. § Elévülés

1. A szállítványozási szerződés alapján támasztható igények egy év alatt elévülnek. Az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik, de legkésőbb az áru kiszolgáltatása napján.

11 § Alkalmazandó jog, joghatóság

1. A szállítványozó szerződéseire a magyar anyagi jogot kell alkalmazni.

2. Vitás ügyeket a felek békés úton kísérlik meg rendezni.

3. Amennyiben a felek külön megállapodást nem kötöttek, a felek közötti minden jogvitára a szállítványozó székhelye szerinti bíróság kizárólagosan illetékes. A szállítványozó fenntartja magának a jogot, hogy ezen ÁLTALÁNOS FELTÉTELEK egyes rendelkezéseitől külön megállapodás alapján vagy egyes szerződésekben eltérjen.

**Az elnökség 2003. január 28.-i ülése a következő döntést hozta: „Az elnökség az ÁSZF 9. §5.2. pont tekintetében közgéseszi a kötbér összegét a következők szerint: 60 EUR/óra, maximálisan azonban a fuvardíj kétszerese.”*